

Sygn. akt VI RCa 234/18

VI RCa 246/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert (spr.)

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del do SO Marek Maculewicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2018 roku w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa **K. B. (1)**

przeciwko **N. B., P. B. i K. B. (2)**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego i o obniżenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu

z dnia 21 czerwca 2018 roku

sygn. akt III RC 189/16

1. zmienia zaskarżony wyrok: w punkcie I. o tyle tylko, że zasądzone tam alimenty obniża do kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie oraz w punkcie II. o tyle tylko, że zasądzone tam alimenty podwyższa do kwoty po 800 zł (osiemset złotych) miesięcznie;

2. oddala obie apelacje w pozostałej części;

3. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt: VI RCa 234/18

VI RCa 246/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Piszcu wyrokiem z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt III RC 189/16 alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie III RC 83/15 od powoda K. B. (1) na rzecz pozwanej N. B. w kwocie po 1000 zł miesięcznie, z dniem 20 stycznia 2017 r. obniżył do kwoty po 700 zł miesięcznie, płatnej z góry do dnia 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie III RC 83/15 od powoda K. B. (1) na rzecz pozwanej K. B. (2) w kwocie po 1000 zł miesięcznie, z dniem 20 stycznia 2017 r. obniżył do kwoty po 700 zł miesięcznie, płatnej z góry do dnia 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami

w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat oraz alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Piszku z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie III RC 83/15 od powoda K. B. (1) na rzecz pozwanego P. B. w kwocie po 1100 złotych miesięcznie, z dniem 20 stycznia 2017 r. obniżył do kwoty po 800 złotych miesięcznie płatnej z góry do dnia 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat. W pozostałym zakresie wszystkie powództwa oddalił, nie obciążył powoda niepokrytymi wydatkami w postaci wynagrodzenia biegłych, koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

W uzasadnieniu wskazał, że od czasu ostatniego orzekania o alimentach na rzecz pozwanych minęły niecałe dwa lata. Od tego czasu stan zdrowia powoda uległ znacznemu pogorszeniu, co miało wpływ na jego możliwości zarobkowe i stanowiło podstawę do obniżenia alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanych. Powód z uwagi na orzeczoną niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym może pracować jedynie w warunkach pracy chronionej, co oznacza skrócenie pracy w ciągu dnia i wydłużenie urlopu wypoczynkowego. Zostało to potwierdzone w opiniach sporządzonych w ramach toczącego się postępowania przez biegłych lekarzy kardiologów, których wnioski Sąd w całości podzielił. Opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny, prawidłowy, przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w zakresie kardiologii. Sąd I instancji wskazał, że orzekając o obniżeniu alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanych wziął pod uwagę, że pozwani są osobami pełnoletnimi i mają możliwość osiągnięcia, chociażby niewielkich zarobków, które mogą przeznaczyć na własne utrzymanie. P. B. w wolnym czasie zatrudnia się w punkcie sprzedaży (...)w O., gdzie pracuje także w okresie wakacji. Najmłodsza córka powoda również zadeklarowała, że ma zamiar w okresie wakacyjnym podjąć zatrudnienie w (...)w R.. N. B. natomiast ma możliwość podjęcia pracy dorywczej szczególnie w sezonie letnim. Sąd nie podzielił stanowiska powoda, że N. B. z uwagi na zaoczny system studiów jest w stanie świadczyć pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd uznał, że z uwagi na to, iż N. B. studiuje w systemie zaocznym i musi wyjeżdżać na zajęcia już w piątek po południu, z zajęć wraca natomiast dopiero w poniedziałek rano, a od kwietnia 2018 r. dodatkowo ma zajęte środy i czwartki, gdyż odbywa obowiązkową praktykę w (...), powoduje, że jej możliwości zatrudnienia są ograniczone. Sąd powołał się na doświadczenie życiowe i wskazał, że na obszarze, na którym mieszka z matką N. B. istnieje wysokie bezrobocie, z drugiej strony zaś pracodawcy potrzebują w pełni dyspozycyjnych pracowników, do których N. B. nie należy. Wobec tych okoliczności Sąd obniżył zasądzone na rzecz każdego z pozwanych alimenty o kwotę 300 zł. Jednocześnie wskazał, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, jakoby powód miał zamiar zrezygnować z prowadzenia firmy, a świadczenia alimentacyjne na rzecz dzieci doprowadzą go do bankructwa. Powód cały czas korzysta z kredytu obrotowego, dla uzyskania którego jest corocznie kontrolowany w zakresie kondycji finansowej firmy. Sąd wyciągnął zatem wniosek, że kondycja firmy jest dobra. Ponadto Sąd I instancji zwrócił uwagę, że powód mógłby poczynić inwestycje w firmę i zatrudnić dodatkowego pracownika, który mógłby przejąć wykonywaną dotychczas przez powoda ciężką pracę fizyczną. Sąd zaznaczył, że powód w żaden inny sposób nie jest obecny w życiu pozwanych. Oparciem dla nich jest głównie matka, która oprócz wsparcia finansowego cały czas podejmuje osobiste starania o ich utrzymanie i zaspokojenie wszelkich potrzeb.

Apelację wniósł powód zaskarżając wyrok w części, w zakresie punktu I i IV.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił dokonanie dowolnej oceny dowodów, która doprowadziła Sąd I instancji do uznania, że pozwana N. B. nie jest jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie, a zarobkowe i majątkowe możliwości powoda uzasadniają utrzymanie świadczenia alimentacyjnego na rzecz pozwanej w kwocie po 700 zł miesięcznie, w sytuacji gdy pozwana nie wykorzystuje posiadanych możliwości zarobkowych i nie czyni starań aby możliwości takie zwiększyć.

Wobec powyższego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej N. B., ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonych na rzecz pozwanej N. B. alimentów, z dniem 20 stycznia 2017 r. do kwoty po 250 zł miesięcznie, płatnej z góry do 15-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Apelację od wyroku wywiedli pozwani zaskarżając go w całości.

Zakwestionowali ustalenia Sądu w zakresie sytuacji finansowej powoda. Wskazali, że zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na okoliczność, że powód korzystając z prawnie dopuszczalnych zabiegów księgowych wykazuje

niższy dochód niż faktycznie osiąga i robi to na potrzeby toczącego się postępowania dowodowego. Zaznaczyli, że sporządzone w sprawie opinie biegłych nie były poprzedzone badaniami a jedynie oceną dokumentacji medycznej. Biegli nie dokonali wymaganych dla oceny stanu zdrowia czynności. Podkreśliła, że wyniki testów wysiłkowych w 6 tygodni po zawale serca powoda, wykazały dobrą tolerancję w mięśniu sercowym i stanowiły najwyższy czynnik rokowniczy na przyszłość. Przebyte przez powoda zawały nie miały istotnego wpływu na osiągnięte przez powoda dochody.

Wobec powyższego wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia.

W odpowiedzi na apelację pozwanych, powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wskazał, że zarzuty strony pozwanej są bezpodstawne. Opinie biegłych odzwierciedlają faktyczny stan zdrowia powoda. Pozwana N. B. nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych, natomiast wszyscy pozwani bezpodstawnie zarzucają powodowi brak racjonalnego wykorzystywania swoich zarobków. Zwrócił uwagę na fakt, że aktualnie powód, żeby zminimalizować ponoszone przez siebie koszty utrzymania, przeprowadził się do miejsca prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, które jednak nie jest przystosowane do stałego zamieszkania.

Pozwani w piśmie procesowym z dnia 20 października 2018 r. podtrzymali swoje stanowisko zawarte w apelacji.

Sąd ustalił stan faktyczny:

Pozwana K. B. (2) od października 2018 r. jest studentką 1 roku, 1 semestru stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku (...)w roku akademickim 2018/2019 na (...). Termin zakończenia studiów planowany jest na dzień 30 września 2021 r. Mieszka w G. na stacji, za którą płaci 900 zł miesięcznie.

Pozwana N. B. podjęła się pracy zarobkowej w okresie wakacyjnym i z tego tytułu uzyskała 3000 zł. Pracowała 2 miesiące. Aktualnie szuka zatrudnienia.

Dowód: zaświadczenie z dnia 15 października 2018 r. k. 740, oświadczenia stron k. 741.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja powoda jak również apelacja strony pozwanej zasługiwały na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie i na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął wnioski, które to Sąd Okręgowy w znacznej części podzielił.

Prawidłowo Sąd Rejonowy ocenił stan zdrowia powoda, posilkując się wydanymi w sprawie opiniami biegłych. Słusznie Sąd I instancji uznał opinie za wiarygodne. Opinie są bowiem jasne, konsekwentne i w pełni odpowiadają na wszystkie postawione biegłym tezy. Zostały sporządzone w sposób rzetelny i prawidłowy, przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie kardiologii, z tego też względu Sąd słusznie podzielił wnioski zawarte w tych opiniach. Jednocześnie na podstawie opinii prawidłowo ocenił możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego. Osoba po dwóch zawałach ma ograniczone możliwości życiowego rozwoju. Już po pierwszym zawale lekarze informują pacjenta o potrzebie zmiany trybu stylu życia, natomiast po drugim wiadomym jest, że stan zdrowia uległ znacznemu pogorszeniu, co ma niebagatelny wpływ na codzienne funkcjonowanie. W ocenie Sądu te okoliczności uzasadniały przyjęcie obniżenia możliwości zarobkowych powoda. Dlatego należało uznać zarzuty zawarte w apelacji strony pozwanej w tym zakresie za nieuzasadnione.

W ocenie tutejszego Sądu, zebrany przed Sądem II instancji materiał dowodowy uzasadnia zmianę orzeczenia w zakresie świadczeń alimentacyjnych na rzecz N. B. oraz K. B. (2).

Sąd uznał, że sytuacja życiowa pozwanej N. B. umożliwiła podjęcie przez nią zatrudnienia, pozwalającego chociaż w pewnej części pokrycie wydatków związanych z jej utrzymaniem. Pozwana N. B. studiuje w systemie zaocznym i w związku z tym dysponuje wolnym czasem w tygodniu. Sąd uznał, że pozwana ma co najmniej podstawowe umiejętności do tego, by w pewnym zakresie odciążyć zobowiązanych do alimentacji. Sąd, posiłkując się doświadczeniem życiowym, doszedł do przekonania, że te możliwości zarobkowe pozwanej istnieją i są realne. Wobec tego należało obniżyć zasądzone na rzecz N. B. alimenty do kwoty po 500 zł miesięcznie.

W chwili orzekania przez Sąd I instancji Klaudia B. była absolwentką szkoły średniej. Przeprowadzony przed Sądem Okręgowym materiał dowodowy wykazał, że pozwana K. B. (2) od października 2018 r. podjęła studia na (...). Koszty jej utrzymania w związku z tym wzrosły. Aktualnie płaci za najem stacji w wysokości 900 zł miesięcznie oraz ponosi koszty utrzymania związane z codziennym funkcjonowaniem w G.. Te okoliczności uzasadniały podwyższenie alimentów do kwoty po 800 zł. W ocenie Sądu orzeczona kwota w połączeniu ze środkami, które zapewnia pozwanej matka, pozwoli K. B. (2) na zabezpieczenie swoich usprawiedliwionych potrzeb i jednocześnie mieści się w możliwościach zarobkowych i majątkowych pozwanego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., wobec uznania apelacji powoda i strony pozwanej za zasadną w części, Sąd w punkcie 1. zmienił zaskarżony wyrok.

Sąd uznał apelacje stron w pozostałych częściach za bezzasadne i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.